

Regionala utvecklingsförvaltningen
Region Västerbotten
901 89 Umeå

Mottagare
Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet- För tillgänglighet och beredskap

Vi välkomnar genomlysningen av flygplatsernas förutsättningar och det genomgående bra förslag för att långsiktigt säkerställa svensk flyginfrastruktur.

Västerbotten befinner sig i ett mycket expansivt läge. Tillväxten i flera av våra kommuner saknar motstycke i Europa och expansionen kommer under lång tid att påverka behovet av en välfungerande infrastruktur och god tillgänglighet.

Utvecklingen i norra Sverige är inte regional utveckling! Detta är utveckling av nationellt viktig industri som är avgörande för Sveriges ekonomi, energiförsörjning och klimatomställning. Förutsättningarna för kompetens- och kunskapsförsörjning i denna utveckling kommer ske till stor del inom de två nordligaste länen. Tillgängligheten inom och mellan dessa län (mer än en tredjedel av Sveriges totala yta) är därför kritisk.

Flyginfrastrukturen är avgörande för Västerbottens utveckling och det är därför av högsta vikt för Västerbottens och Sverige att den positiva utvecklingen som sker i länet även fortsättningsvis utvecklas i den takt som invånare, besökare och näringsliv behöver.

För att säkra en hållbar tillgänglighet är flygets klimatomställning central. Det är viktigt att staten nyttjar och utvecklar de styrmedel och incitament som man förfogar över för att främja omställningen i flygsektorn. Norra Sverige har en utmärkt geografi med en bredd av noder och målpunkter för att fungera som utvecklingsarena för elflyg. Här finns det ett nät av målpunkter på lämpliga avstånd där elflyg skulle vara en värdefull ökning av hållbar tillgänglighet, snarare än en isolerad teststräcka. Skellefteå flygplats ligger långt fram för att välkomna elflyg. Den upphandlade trafiken mellan Umeå och Östersund är en utmärkt sträcka för elflyg tillsammans med kopplingarna över Kvarken.

Vår syn på remissens förslag

- Vi samtycker till utredningens förslag om att Skellefteå Airport är av hög nationell vikt och omgående bör läggas till i det nationella basutbudet av flygplatser. Regeringen bör särskilt beakta den kraftiga tillväxt som sker i Skellefteå kommun så att kapaciteten och utbudet av flyglinjer samt frekvenser inte riskerar att hämma den regionala utvecklingen vid ett statligt övertagande av Skellefteå Airport.

- Vi är mycket kritiska till förslaget om att ta bort allmän trafikplikt på linjen Östersund – Umeå. Alternativa färdvägar på mark ger inte en tillräcklig god mellanregional tillgänglighet. Flyglinjen är viktig för sjukvården i norra Sverige och flygtiderna måste därför anpassas för att stämma med vårdens förutsättningar.
- Vi välkomnar att utredningen lyfter fram betydelsen av driftstöd till de icke statliga flygplatserna som omfattas av allmän trafikplikt eller har avtal som beredskapsflygplatser, men ställer oss frågande till ersättningsnivån. Särskilt i mindre kommuner där varje skattekrona egentligen behövs i välfärdens kärnuppdrag bör den statliga underskottstäckningen uppgå till 100%, givet föreslagna kriterier och taknivå. Det är mycket positivt och på tiden att ersättningsnivåerna föreslås indexregleras.
- Vi samtycker till utredningens förslag om antal samt utpekande av beredskapsflygplatser. Dock anses att styrning och övervakning av flygplatserna ska uppdras till Trafikverket
- Vi samtycker till utredningens förslag om möjlighet till inomregionalt upphandlad flygtrafik men motsäger oss förslaget som redovisas i tabell 8.11 att endast flyglinjer inom landet eller till flygplatser under stigande 5 miljoner passagerare i Norge och Finland ska kunna upphandlas av regional myndighet. Regionala myndigheter bör tillåtas upphandla och finansiera de flyglinjer som den aktuella regionen anser viktiga för den regionala utvecklingen. Det är dock av största vikt att linjer av nationellt och interregionalt intresse kvarstår i statligt ansvar.
- Vi ser positivt på förslaget om införande allmän trafikplikt för samhällsviktiga flyglinjer, där regionerna riskerar att bli i det närmaste isolerade för det fallet att flyglinjen upphör. Norra Sverige är starkt beroende av flyget som komplement till trafik på marken, varför städerna i norra Sverige bör ses som målpunkter för samhällsviktiga flyglinjer i händelse av att den kommersiella trafiken inte kan upprätthållas.
- Vi är positiva till utredarens synsätt att flygindustrin behöver ställa om snabbare och samtycker till förslaget om att produktion av bioflygbränsle bör öka och att staten bör ta initiativ till inrättande av en bränslekommission. Staten bör driva på utvecklingen av fossilfria flygplatser inklusive infrastruktur för laddning och tankning.
- Vi avstyrker förslaget att privatisera delar av Swedavias verksamhet, exempelvis Arlanda flygplats, då det innebär en uppenbar risk att de upphandlade tillgänglighetsfrämjande linjerna blir styvmoderligt behandlade visavi de kommersiella flyglinjerna.

Region Västerbotten

Länsstyrelsen i Västerbotten

Umeå kommun

Skellefteå kommun

Storumans kommun

Lycksele kommun

Vilhelmina kommun

Handelskammaren i Västerbotten

Kontaktperson

Maud Ericson
Strateg Infrastruktur
Region Västerbotten, Regionala Utvecklingsförvaltningen verksamhet